

Szakmai beszámoló

a Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara tanácsadói hálózatának 2014. december 1. és 2015. november 30. között végzett munkájáról

A Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara képzési osztályán a tanácsadói hálózat keretében, a fent megjelölt időszakban **6 egész státuszú szakképzési tanácsadó**, valamint **egy fél státuszú szakképzési asszisztens** látta el a támogatási szerződésben meghatározott feladatokat. Az érintett terminusban a tanácsadói hálózaton belül a szakképzési tanácsadók személyét tekintve változás nem történt, azonban az asszisztensi teendőket 2 fő látta el. A személyi változások az alábbiak szerint alakultak:

2014. december 1-jétől 2015. január 31-ig Ungerné Dala Terézia, 2015. február 1-jétől a ciklus végéig terjedő időszakban - ugyan hosszantartó betegsége miatt megszakítással - Tertákné Kóczán Katalin szakképzési asszisztens segítette a tanácsadók munkáját.

A tanácsadói teendőket Folmeg Mónika, Horváth Zsanett, Janzsó Katalin, Nagy Krisztina Donatella, Némethné Szuklits Eszter szakképzési tanácsadók, valamint Vargáné Krug Ágnes vezető szakképzési tanácsadó látták el.

A tanácsadói hálózat munkatársai **NFA-KA-NGM - 1/2014/TK/18** számú támogatási szerződésben meghatározott feladatokat látták el.

Statisztikai adatok

(Időszak: 2014. december 1. – 2015. november 30.)

A tanácsadói hálózat tevékenységének összefoglalása a számok tükrében:

Képzőhely látogatások száma	355	
Potenciális képzőhely látogatások száma	187	
Iskolalátogatások száma	128	
Személyes tanácsadások száma	350	
Rendezvényen előadás	14	
Rendezvényen való részvétel	73	
Gondozott tanulószerveződések száma (VI. 30. állapot)	1045	
Gondozott tanulószerveződések száma (XI. 30. állapot)	1546	
	Szakképző	Ágazat
Hatályos együttműködési megállapodások száma (VI. 30. állapot)	129	280
Hatályos együttműködési megállapodással érintett tanulók száma (VI. 30.)	330	709
Hatályos együttműködési megállapodással érintett szervezetek száma (VI. 30.)	110	223
Hatályos együttműködési megállapodással érintett iskolák száma (VI. 30.)	23	31
Hatályos együttműködési megállapodások száma (XI. 30. állapot)	49	8
Hatályos együttműködési megállapodással érintett tanulók száma (XI. 30.)	126	15
Hatályos együttműködési megállapodással érintett szervezetek száma (XI. 30.)	45	8
Hatályos együttműködési megállapodással érintett iskolák száma (XI. 30.)	10	5

1. számú táblázat

Az 1. számú táblázat tartalmazza a 2015. június 30-án hatályos együttműködési megállapodások adatait is. Az adatokat összevetve a tavalyi számokkal megállapítható, hogy jelentősen megnövekedett a gondozandó együttműködési megállapodások száma, és az érintett tanulói létszám. Tekintve, hogy az előző időszakban 553 tanuló nyári gyakorlatához kapcsolódó 250 együttműködési megállapodást gondozott tanácsadói hálózatunk, addig ebben az évben 1039 tanuló összefüggő gyakorlati képzéséhez kapcsolódó 409 együttműködési megállapodás gondozását kellett ellátni.

A Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara gondozásában lévő tanulószerveződések számának alakulását és szakmacsoportonkénti összetételét az alábbi táblázat szemlélteti:

Szakmacsoport		2014. nov. 30.		2015. nov. 30.		Változás (%)
száma	megnevezése	fő	%	fő	%	
1	Egészségügy	179	11%	149	10%	-1%
2	Szociális szolgáltatások	0	0%	27	2%	+2%
5	Gépészet	277	17%	243	16%	-1%
6	Elektrotechnika-elektronika	91	6%	134	9%	+3%
7	Informatika	1	0%	0	0%	0%
9	Építészet	135	8%	95	6%	-2%
11	Faipar	72	4%	74	5%	+1%
13	Közlekedés	110	7%	117	7%	0%
17	Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció	241	15%	229	15%	0%
18	Vendéglátás-turisztika (korábban: vendéglátás-idegenforgalom)	463	28%	423	27%	-1%
19	Egyéb szolgáltatások	62	4%	55	3%	-1%
21	Élelmiszeripar	2	0%	0	0%	0%
	Összesen	1633	100%	1546	100%	

2. számú táblázat

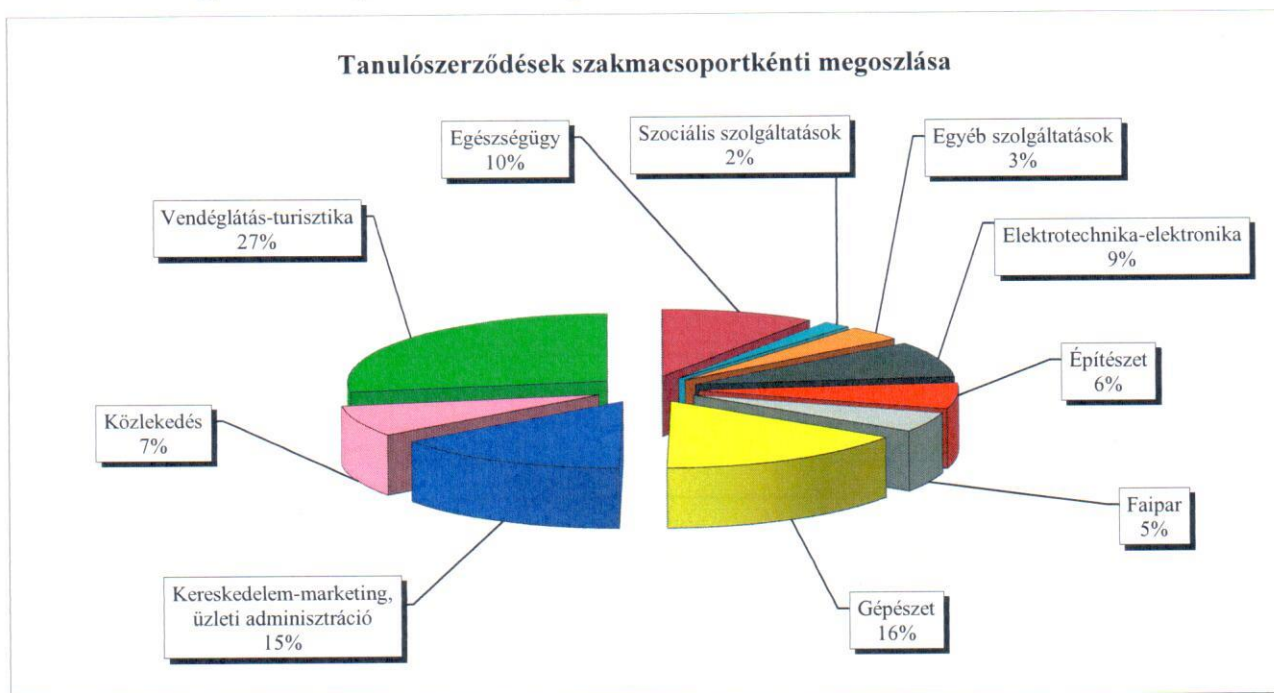
A fenti táblázatból jól látható, hogy a 2014. november 30-án hatályos **1633** tanulószerveződés-szám 2015. november 30-ra **1546**-ra változott. Ez a szám **5%-os csökkenést jelent** a korábbi időszakhoz viszonyítva. A csökkenésnek ezt a mértékét nem tartjuk súlyosnak, sőt kifejezetten jó eredménynek érezzük a tanulószerveződések számának ezen a szinten tartását annak fényében, hogy az elmúlt tanévben a 2+2-es képzési forma és az új 3 éves duális képzés összeérése okán, egyszerre két végzős évfolyam tanulói fejezték be tanulmányaikat. A jelenlegi tanulószerveződés-számot a szociális szolgáltatások, mint újabb szakmacsoport bevonásával értük el, mely plusz erőfeszítések árán valósult meg. Az előzetes felméréseinknek megfelelő számú tanulószerveződés kötődött ebben az időszakban is. A korábbi és a jelenlegi ciklusban is a tanulószerveződéssel rendelkező diákok közül a legnagyobb arányt a vendéglátás-turisztika szakmacsoportban tanulók képviselik, bár összességében 40 fővel csökkent a számuk. Jelentős változás az elektrotechnika-elektronika szakmacsoportban tapasztalható, hiszen szakképesítéseik vonatkozásában 3%-kal nőtt a tanulószerveződések részaránya az összes szerveződéshez képest. Azonban az építészet szakmacsoportban jelentős csökkenés figyelhető meg.

A tanulószereződések szakképesítésenkénti megoszlását az alábbi táblázat mutatja:

Szakmacsoport	Szakképesítés	Tanulók száma	Szakképesítés %-os megoszlása	Összesen (fő)	Szakmacsoport %-os megoszlása
Egészségügy	Ápoló	5	0,32%	149	10%
	Csecsemő- és gyermekápoló	5	0,32%		
	Egészségügyi asszisztens	32	2,07%		
	Fogászati asszisztens	28	1,81%		
	Fogtechnikus	4	0,26%		
	Fogtechnikus gyakornok	19	1,23%		
	Gyakorló ápoló	19	1,23%		
	Gyakorló csecsemő és gyermekápoló	10	0,65%		
	Gyógy- és sportmasszőr	27	1,75%		
Szociális szolgáltatások	Szociális gondozó és ápoló	27	1,75%	27	2%
Egyéb szolgáltatások	Gyakorló fodrász	22	1,42%	55	3%
	Gyakorló kozmetikus	24	1,55%		
	Kozmetikus	9	0,58%		
Elektrotechnika-elektronika	Automatikai technikus	75	4,85%	134	9%
	Elektronikai technikus	7	0,45%		
	Villanyszerelő	52	3,36%		
Építészet	Ács	11	0,71%	95	6%
	Bádogos	7	0,45%		
	Festő, mázoló és tapétázó	25	1,62%		
	Kőműves és hidegburkoló	52	3,36%		
Faipar	Asztalos	59	3,82%	74	5%
	Faipari technikus	2	0,13%		
	Kárpitos	13	0,84%		
Gépészet	Gépi forgácsoló	102	6,60%	243	16%
	Hegesztő	23	1,49%		
	Ipari gépész	23	1,49%		
	Központifűtés- és gázhálózat-rendszerszerelő	15	0,97%		
	Mechatronikai technikus	19	1,23%		
	Szerkezetlakatos	18	1,16%		
	Szerszámkészítő	43	2,78%		
Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció	Eladó	77	4,98%	229	15%
	Élelmiszer- és vegyiáru-eladó	30	1,94%		
	Logisztikai ügyintéző	114	7,37%		
	Ruházati eladó	8	0,52%		
Közlekedés	Autóelektronikai műszerész	23	1,49%	117	7%
	Autószerelő	48	3,10%		
	Autótechnikus	14	0,91%		
	Járműfényező	10	0,65%		
	Karosszérialakatos	21	1,36%		
	Motorkerékpár szerelő	1	0,06%		
Vendéglátás - turisztika (Vendéglátás-idegenforgalom)	Cukrász	60	3,88%	423	27%
	Konyhai kisegítő	4	0,26%		
	Pincér	137	8,86%		
	Szakács	144	9,31%		
	Vendéglátásszervező-vendéglős	50	3,23%		
	Vendéglős	28	1,81%		
ÖSSZESEN		1546	100%	1546	100%

3. számú táblázat

A 3. számú táblázat megmutatja, hogy megyénkben a gyakorlati képzést szervező szervezetek legnagyobb számban szakács (9,31 %), pincér (8,86 %), jelentősebb mértékben logisztikai ügyintéző (7,37 %), gépi forgácsoló (6,60 %), valamint közepes létszámarányban eladó (4,98 %) és automatikai technikus (4,85 %) szakképesítésekben képeznek tanulókat tanulószerveződéssel. Legkisebb százalékban a motorkerékpár szerelő és a faipari technikus szakképesítések képviseltetik magukat, mindösszesen 1, illetve 2 tanuló gyakorlati képzése valósul meg tanulószerveződések keretében.

1. számú ábra

A 2015. november 30-án hatályos tanulószerveződések szakmacsoportos megoszlását szemlélteti a fenti diagram. Legnagyobb részarányban változatlanul a vendéglátás-turisztika (27%) szakmacsoport, míg jelentős mértékben a gépészet (16%) és a kereskedelem, marketing, üzleti adminisztráció (15%) szakmacsoport, közepes létszámban az egészségügy (10%), elektrotechnika-elektronika (9%), közlekedés (7%), építészet (6%) és a faipar (5%), míg legkisebb arányban az egyéb szolgáltatások (3%) és a szociális szolgáltatások (2%) szakmacsoport tanulószerveződései képviseltetik magukat.

Az elmúlt időszak tapasztalatai

Az elmúlt időszakban is, a korábbi évek gyakorlatának megfelelően, ismét **újabb és újabb kihívásoknak kellett megfelelni**, és még tovább bővült a tanácsadók feladatainak köre.

Az egyik jelentős változás a **kamarai garanciavállalás intézményrendszerének bevezetése** volt. Nagyfokú többletmunkát igényelt a tanácsadók részéről az iskolai képviselők, a diákok és szüleik, valamint a gyakorlati képzők tájékoztatása a törvényi változásról. Az iskolák és a gyakorlati képzők közötti konfliktushelyzet kezelése számos nehézséget okozott. Az iskolai kommunikáció erőteljesen

hozzájárult ahhoz, hogy a szülők, illetve a tanulók hogyan fogadták a sikeres szintvizsga utáni külső gyakorlati képzőhelyen történő elhelyezkedés kötelezővé válását.

A másik mennyiségileg megnövekedett feladatot az **összefüggő gyakorlatra irányuló együttműködési megállapodások kezelése** jelentette. Az előző időszakban az ágazati szakközépiskolai tanulók esetén csak a 9. évfolyamosok voltak érintettek, míg ebben az időszakban már a 9. és 10. évfolyamos diákok összefüggő gyakorlatának megduplázódott tanulói létszámára vonatkozóan kellett az együttműködési megállapodások ellenjegyzéséhez, rögzítéséhez és nyilvántartásához kapcsolódó feladatokat ellátni.

A 2015. július 1-jén létrejött Szakképzési Centrumok képviselőivel személyes találkozók alkalmával egyeztettük a jövőbeni együttműködés feltételeit. Változatlanul fontosnak tartjuk a Szakképzési Centrumok vezetőivel, tagintézményeinek vezetőivel, a KLIK vezetőivel, valamint a szakközépiskolák és szakiskolák igazgatóival, gyakorlati oktatásvezetőivel kialakított jó kapcsolat ápolását.

Tanácsadóink ebben az időszakban is, a korábban kialakított elv szerint, szakmacsoportos-, illetve szakképesítésenkénti elosztás szerint gondozták a tanulószerveződéseket és együttműködési megállapodásokat.

Egyes szakmacsoportokhoz kapcsolódó tapasztalatok

Egészségügy és Szociális szolgáltatások

Az **egészségügy és szociális szolgáltatások** szakmacsoportok szakképesítéseiben 14 új gyakorlati képzőhely került bevonásra, ebből 4 szociális otthon az iskolarendszerű esti oktatás munkarendje szerinti felnőttoktatásba kapcsolódott be, saját dolgozóinak gyakorlati képzőhelyeként. A fenti 14 képzőhely közül 11 egyéb szervezet.

Az egyéb szervezetek normatív alapú támogatásának igénylése, és annak bonyolultsága miatt csak négy, már az összefüggő gyakorlattól képzést folytató szervezet vállalta a tanulószerveződéses képzést. Azok a szervezetek, amelyek szeptember-október hónapban kapcsolódtak be a képzésbe, az év hátra lévő 2-3 hónapjára az iskolával kötött együttműködési megállapodás mellett döntöttek. Azonban jelezték tanulószerveződés kötési szándékukat abban az esetben, ha leegyszerűsödik az egyéb szervezetek elszámolási rendszere, melyre 2016 januárjától lesz lehetőség.

Az egészségügyi szakképesítések területén a szerződések megkötése augusztus hónapra tevődött át. A jogszabályi változások, valamint a változásokat tartalmazó tanulószerveződés nyomtatványok hiánya miatt a korábbi évek gyakorlatától eltérően nem júniusban, hanem a pótbeiratkozáson, illetve azt követően kötődtek meg a tanulószerveződések. Egyúttal sor került a tanulószerveződés kötés feltételeiről, előnyeiről szóló tájékoztatókra is. Az érintett költségvetési szervezet időben, már a tanév megkezdése előtt benyújthatta támogatási kérelmét az NSZFH felé.

Gyógy- és sportmasszőr szakképesítésben - egy év kihagyás után - ismét elindult a képzés 27 fő részvételével. Az alapképzést biztosító, nyilvántartásunkban szereplő képzőhely a 2015/2016-os tanévben nem vállalta a fenti tanulók gyakorlati képzését, ugyanis saját munkaerő utánpótlásra ebben a szakmában nincs szüksége. Az iskolával együttműködve azonban sikerült új képzőhelyet felkutatni. Teljes körű tanácsadást követően szívesen vállalták a tanulóképzést és megkötődtek a tanulószerveződések. A szerveződések nagy számára való tekintettel, az iskola adatszolgáltatásának segítségével a tanulók adataival feltöltött szerveződések adtuk át a képzőhely számára, ezzel is elősegítve a képzés elindítását. Az új képzőhely támogatási igényének benyújtásához is minden segítséget megadtunk.

Az elmúlt időszakban újabb teljesítési megbízottak bevonására is sor került.

A Szakképzési törvény módosítása lehetőséget biztosít az esti, vagy levelező oktatás munkarendje szerinti felnőttoktatásban a tanulószerveződés kötésre. Ennek következtében a szakmacsoportot gondozó tanácsadó olyan képzőhelyekkel is munkakapcsolatba került, amelyek eddig képzőhelyként nem kerültek a látókörünkbe, mivel speciális feladatellátásuk miatt kiskorú tanulók gyakorlatának lebonyolítására nem alkalmasak. Ilyen például a Vas Megyei Pszichiátriai Betegek Otthona, amely szakirányú képzettség nélküli saját dolgozóit iskolázta be a **szociális gondozó és ápoló** ingyenes képzésre. Új helyzetet teremtve, ezeknek a képzőhelyeknek a gondozása nemcsak szakmai, hanem lelki felkészültséget is igényel a tanácsadó kolléganő részéről.

Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció

A **kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció** szakmacsoportban a logisztikai ügyintéző szakképesítés kapcsán mutatkozott több ízben igény a Határozatban szereplő létszámok emelésére a gyakorlati képzők részéről. Ennek oka, hogy a szakképesítésben viszonylag kevés képzőhellyel rendelkezünk, ugyanakkor Vas megyében jelenleg hat iskolában folyik **logisztikai ügyintéző** szakképesítés megszerzésére irányuló képzés, melyből négy iskola tanulói töltik külső képzőhelyeken a gyakorlatukat. A megnövekedett tanulói létszám elhelyezése érdekében voltak szükségesek a létszámemelő bevezető eljárások.

Mivel a képzőhelyek száma, fogadókapacitása véges, ezért a szakközépiskolai kereskedelem ágazatban tanulók összefüggő gyakorlatának megvalósítása érdekében a nyári időszakban több alkalommal kapcsolódnak be potenciális képzőhelyek, amelyek azonban a nyári gyakorlat leteltét követően nem vállalják az év közben történő gyakorlati képzést vagy új tanuló fogadását, és a tanulószerveződések megkötését. Így sajnos a nyári gyakorlatok új képzőhelyei nem jelentenek megoldást a logisztikai ügyintéző tanulók gyakorlati hely hiányával kapcsolatos problémára.

Az ezt megelőző időszak fontos vívmánya volt az **eladó** szakképesítés kerettantervének módosítása, melynek köszönhetően olyan régi, helyi kereskedelmi egységek is vállalhatják a teljes idejű gyakorlati képzést, amelyek nem forgalmazzák a szakképesítés moduljaiban megjelenő összes

árucsoportot. Tapasztalataink szerint azonban egyes elméleti képzést biztosító iskolák csak azokat a képzőhelyeket fogadják el a gyakorlat megszerzésére ahol minden árucsoport megtalálható. Ezzel a kisebb és bizonyos termékek forgalmazására szakosodott üzleteket kizárják a gyakorlati képzésből. Az egyik iskola elindította a felnőttoktatás esti oktatás munkarendje szerint szervezett eladó képzést, melyhez kapcsolódóan a tanulószerveződés-kötések folyamatban vannak. A képzőhelyeink örömmel fogadják a tanulókat gyakorlati képzésre.

Egyéb szolgáltatások

A kozmetikusok körében speciálisan felmerülő kérdés volt az első végzett gyakorló kozmetikus évfolyam nyáron történő továbbfoglalkoztatásának lehetősége. Az érintett tanulók tanulószerveződései megszüntetésre kerültek a sikeres vizsga napjával, azonban a ráépülő egy éves kozmetikus képzést folytató tanulók többsége ugyanazon képzőhelyen kívánt maradni és a nyarat is szerették volna ugyanott biztosított jogviszonyban eltölteni.

Új feladatként jelentkezett, hogy az idei tanévben a teljesítési megbízott feltüntetésével kötődtek a tanulószerveződések. A **gyakorló fodrász és gyakorló kozmetikus** szakképesítések elméleti képzését biztosító iskola kezdeményezésére, a 13. évfolyamos, szakmai tanulmányaikat most kezdő tanulók esetén, az iskola, mint teljesítési megbízott vállalt magára feladatokat. Az egyeztető megbeszélésen elhangzottak szerint, a képzők a havonta érvényesített állami normatíva összegéből kell, hogy átadjanak az intézmény részére a kézápoló modul oktatásának átvállalása miatt, amelyet az érintett gyakorlati helyek negatív hozzáállással fogadtak. Végül a kamara közreműködésével a felek konszenzusra jutottak, és megkötődtek az együttműködési megállapodások.

Gépészet, Elektrotechnika-elektronika

A 2015/2016-os tanév elején megyénkben átadásra került az Opel Szentgotthárd Autóipari Kft. – Opel Tudásközpontja, ahol **villanyszerelő, automatikai technikus és gépi forgácsoló** tanulók szerezhetik meg gyakorlatukat tanulószerveződéssel, kizárólag gyakorlati képzési célt szolgáló tanműhelyi keretek között.

Kamaránk közreműködésével a **gépészet szakmacsoportban** az egyik szakképző iskola kérésére egyeztető megbeszélés összehívására került sor a gyakorlati képzők bevonásával. Az összejövétel alkalmával elhangzottak az iskola kérései a sikeres szakmai vizsgára felkészítő gyakorlat megvalósítása érdekében, valamint az értékelések, hiányzások dokumentálása kapcsán. A gyakorlati képzők kérése pedig az iskola felé a képzési tematika megküldése volt, ugyanis nem tudják nyomon követni a tanulók elméleti képzését.

Építészet

A 2015/2016-os tanévtől megyénk egyik iskolája elindította a **bádogos** szakképesítést a nappali rendszerű iskolai oktatásban és az esti oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban. A tagintézmény az elindítást megelőzően tájékoztatást kért az adott szakmában engedéllyel rendelkező képzőhelyekről, a gyakorlati képzés megfelelő biztosítása céljából. Ennek során kiderült, hogy a korábban nyilvántartásba vett cég jelenleg már nem alkalmas az adott szakma képzésére. A tanév megkezdésekor az iskola közreműködésével sikerült bevonni a gyakorlati képzésbe egy gazdálkodót, aki a bevezető ellenőrzést követően meg is kötötte az esti képzésben részt vevő tanulókkal a tanulószerszódést. Ezt követően egy bádogos egyéni vállalkozóval is bővült a gyakorlati képzők köre.

Faipar

A képzőhely ellenőrzések során az **asztalos** és **kárpitos** szakképesítésekben történtek változások. Korábban ezekben a szakképesítésekben képzők teljes körű engedéllyel rendelkeztek a szakképesítés gyakorlati képzésének megvalósítására. Az idej ellenőrzések során a szakértők részéről szigorodtak a nézetek a tárgyi megfeleltéségek tekintetében. Az asztalos esetében a faipari CNC megmunkálógép hiányában, a kárpitos esetében a járműkárpitos gyakorlati tevékenységek biztosításának hiányában a gyakorlati képzőhelyek nem kaptak teljes körű engedélyt, csupán más gazdálkodóval vagy iskolával együttműködve tudják biztosítani a gyakorlati képzést.

Vendéglátás-turisztika

A Szakképzési törvény gyakorlati oktatók mestervizsga kötelezettségével kapcsolatos rendelkezései alapján a **vendéglátás** területén „bezárult”, legalábbis beszűkült a gyakorlati képzők köre.

Azok a képzőhelyek, amelyek e kötelezettségüknek eleget tettek remélhetőleg továbbra is aktívak maradnak, mivel többségük a tanulóképzés miatt csatlakozott a mesterképzéshez. Bár Ausztria közelsége, és ennek kapcsán a munkaerő nagyarányú elvándorlása miatt könnyen lehet, hogy a most mestervizsgázott oktatók munkahelyet váltanak, és ekkor a képzőhely már nem tud eleget tenni a jogszabályban meghatározott személyi feltételeknek.

Jelenleg a mestercímmel rendelkező, mentességeket élvező vagy Szándéknyilatkozatot tett oktatókat foglalkoztató szervezetek képeznek tanulókat. Utóbbiak esetében nem tekinthető biztosnak a tanulóképzési szándék, ezért fennáll a veszélye, hogy ők is kiesnek a képzők köréből.

A vendéglátás területén potenciális képzőhely bevonásának lehetősége a fentiekből adódóan nehezebbé vált.

Képzőhely-látogatások tapasztalatai

Tapasztalataink szerint - egy-egy kivételtől eltekintve - a gyakorlati képzők nyitottan állnak a képzőhely-látogatásokhoz. Ez köszönhető annak, hogy tanácsadó kollégáink minden esetben jó

kapcsolatot alakítanak ki és ápolnak a képzőhelyek képviselőivel. A személyes kapcsolattartás kiemelten fontos a tanácsadói munkában, ugyanis csak így jöhet létre a kölcsönös bizalom a képző és a kamara munkatársa között, mely elengedhetetlen a jó együttműködéshez. A látogatások során a képzők szívesen megosztják tapasztalataikat az iskolákkal, tanulókkal kapcsolatban, kritikával élnek, őszintén elmondják véleményüket, legyen szó bármilyen témáról. Kérdéseket tesznek fel, melyek megoldásában kollégáink minden esetben segítséget nyújtanak.

A látogatások alkalmával nem csak a gyakorlati képzéssel kapcsolatos dokumentumok áttekintésére, a hiányosságok feltárására kerül sor, hanem az esetlegesen felmerülő problémák megbeszélésére, valamint a változásokról vagy szükséges teendőkről történő tájékoztatásra is.

Felmerülő hiányosságok:

- előfordul a foglalkozási napló, tanulói munkanapló hiányos vezetése,
- a foglalkozás-egészségügyi vizsgálat megújításának hiánya,
- előfordul, hogy a gazdálkodók nem tudják határidőben teljesíteni a tanulók felé a pénzügyi juttatásuk kifizetését,
- előfordul, hogy a sikeresen teljesített félévet követően nem történik meg a tanulói juttatások emelése,
- gyakori, hogy a tanulói juttatások emelése nem a szerződésben rögzített mértékben történik,
- egy-egy esetben készpénzben történt a tanulói juttatás kifizetése,
- néhány esetben probléma a kedvezményes étkezési hozzájárulás biztosítása,
- hiányzik a munkaruha biztosításának és/vagy átvételének dokumentálása,
- a munka-, baleset-, és tűzvédelmi oktatás megújítása,
- a felelősségbiztosítás megkötésének hiánya,
- gyakran nem tesznek eleget a gyakorlati képzők az adatváltozás bejelentési kötelezettségüknek.

Látogatások egyéb tapasztalatai

A tanulóképzéshez kapcsolódó dokumentáció vezetése kapcsán azt tapasztaltuk, hogy azokon a képzőhelyeken, ahol – profiltól függetlenül – minden dokumentum naprakész, rendezett, a tanulóképzés dokumentumai is „maximálisan” rendben vannak, esetleg néhány hiányosság tapasztalható. Problémát főként a vendéglátásban jelent a dokumentumok vezetése, mivel ott, képzőink jelzése szerint: „nem az adminisztráció, hanem a vendégek kiszolgálása, elégedettsége az első”, így az előbbi csak háttérmunkaként jelenik meg. Az első látogatásokhoz képest – néhány kivétellel – e képzőhelyeken is javulás tapasztalható.

A pénzügyi juttatások meghatározásánál a képzők megszokták a szempontrendszer beépítését, azonban még mindig minimális emelést jelölnek meg, ami nem hat ösztönzőleg a tanulókra.

Problémát jelent, hogy a 9. évfolyamosok nyári gyakorlatát követően, a 10. évfolyam kezdetét jelentő szeptember 1-jétől nem adják meg automatikusan a képzők a tanulószerveződésben rögzített emelést, mivel a 140 órás gyakorlat letöltését követően nem érzik jogosnak azt. A tanulószerveződésben foglaltakra történő figyelemfelhívást követően utólag megtörténik a tanulói juttatás emelése.

A látogatások során továbbra is tapasztalható, hogy nagyobb együttműködésre lenne szükség az iskolák és a képzőhelyek között.

Gyakorlati képzők észrevételei, javaslatai

- A tanulók gyakorlati képzésről való hiányzásának kezelése problémát jelent a képzők számára. A legjellemzőbb eset, hogy amennyiben a szakképző iskola nem kéri az igazolt és igazolatlan hiányzások jelentését, akkor a képző nem jelzi azokat.
- Képzőink szerint változatlanul sok a gyakorlati képzéssel kapcsolatos adminisztrációs kötelezettség.
- A korábbi gyakorlathoz hasonlóan az iskolák és a gyakorlati képzőhelyek között továbbra is szükséges az információáramlás és a kommunikáció fejlesztése.
- Gyakorlati képzőink egyes szakképesítések vonatkozásában nem tartják reálisnak a tanulók náluk töltött napjait, úgy vélik, hogy kevés a szakmai gyakorlati vizsgára való felkészítésre meghatározott óraszám.
- Néhány képzőhely képviselői az orvosi alkalmassági vizsgálatokkal kapcsolatban feleslegesnek tartják, hogy az iskolai orvos által elvégzett egészségügyi alkalmassági vizsgálaton felül a képző is elküldje a foglalkozás-egységügyi vizsgálatra a tanulót.
- Néhány képzőhely már jelezte, hogy a mesterképzésre beiskolázott alkalmazottja a mesterlevél birtokában felmondott, veszélyeztetve ezzel a tanulóképzés fenntarthatóságát.
- Az autószerelő, autóelektronikai műszerész, autótechnikus szakmában érintett képzők jelezték, hogy munkájuk során vannak olyan speciális munkakörök, amelyek betöltésére a jelenlegi szakképesítések nem alkalmasak. Említették, hogy pl. a "munkafelvevő" és "autóértékesítő" területen olyan speciális szakképesítésre lenne szükségük, ahol a magas szintű műszaki ismeretek mellett, pl. kommunikációs, pénzügyi, gazdasági ismeretekkel, magas szintű problémakezelési kompetenciával is rendelkeznének a szakemberek. Javaslataik szerint, ki lehetne fejleszteni egy olyan OKJ-s képzést, ami részben az autószerelő szakmára épülne és ezekkel a plusz tananyagtartalmakkal is bírna.
- Az egészségügyi és szociális szolgáltatások szakmacsoportban kirívó munkaerőhiánnyal küzdenek az intézményekben, elsősorban ápoló, valamint szociális gondozó és ápoló szakképesítésekben. Példaértékű a gyakorlati képzőhelyek és az iskolák együttműködése a „tanulótoborzás”, a népszerűsítés, és a pályaorientáció területén. A szociális otthonok sokat remélve, bizakodva kezdték meg a gyakorlati képzést. A képzők pozitívan nyilatkoztak arról, hogy a tanulók érkezése jó hatással volt a munkatársakra, de az ápoltakra is, felpezsdült az élet a fiataloktól, az oktatók új kihívás elé

kerültek, részt vettek a gyakorlati oktatók számára meghirdetett pedagógiai tanfolyamon, munkájukat precízebben, több odafigyeléssel végzik a tanulók jelenlétében.

- A képzők a gyakorlati képzés tematikájával kapcsolatban a vendéglátás területén fogalmaztak meg kritikát. A vendéglátóhelyek tapasztalatai alapján az egyes szakmák, - és maguk a vendéglátóegységek - elvárásai nem fedik a szakképzési kerettanterv és szakmai és vizsgakövetelmény elvárásait. A szakmára megtanítani, illetve a vizsgára felkészíteni a tanulókat két különböző dologként értékelik. A gyakorlati helyeken a szakma megtanítására irányul a képzés, a szakmai és vizsgakövetelmény-, illetve a kerettanterv előírásai háttérbe szorulnak. Ettől függetlenül a tanulók sikeres vizsgát tesznek.

Kamarai garanciavállalás bevezetésével kapcsolatos tapasztalatok

A kamarai garanciavállalás bevezetését megelőző folyamatos tájékoztatások és rendszeres iskolai látogatások ellenére, bizonyos szakképesítések tanulóiban és szüleikben a szorgalmi időszak végére, még mindig nem kellően tudatosult a gyakorlati képzőhelyek keresésének a fontossága. Ennek tulajdonítható, hogy ezekben szakképesítésekben, a nyár eleji tanulószerveződések kötését kapkodás és negatív attitűd jellemezte, melynek folyománya volt az új tanév kezdetét követően a gyakorlati helyet váltó tanulók magas száma.

A kamarai garanciavállalás bevezetésével az iskolákban a szakoktatók álláshelyei is veszélybe kerültek. Ebből adódóan az iskolai szakértők a bevezető és köztes eljárások során „a képzési követelményeket más gazdálkodóval vagy iskolával együttműködve tudja biztosítani” opciót választják a szakma ellenőrzésének eredményénél, így a képzőhelyek teljesítési megbízott (azaz sok esetben az iskola) bevonására kényszerülnek.

Egyéb tapasztalatok

- A gyakorlati oktatók mestervizsga kötelezettségének bevezetése miatt számos képző kivonult a gyakorlati képzésből. A jövő tanévtől a kozmetikus képzést fogja jelentősen érinteni ez a probléma, mivel a jelenlegi gazdálkodók létszámkapacitásai telítettek és a képzőhelyek méretéből adódóan létszámemeléssel sem orvosolható a probléma, valamint a tagintézmény sem rendelkezik alkalmas és kialakított tanműhellyel a gyakorlati képzés megvalósítására.
- A faipari és építőipari szakképesítésekben nem volt érezhető a mestervizsga kötelezettség miatti gyakorlati képzőhely veszteség, sőt a passzív mesterképzők közül többen váltak ismét aktívvá.
- A vendéglátással foglalkozó képzőhelyek közül sokan éltek a Szándéknyilatkozat tételének lehetőségével, bízva abban, hogy lesz még lehetőség számukra kedvezőbb (téli) időpontban támogatott mesterképzésben való részvételre.

- Tanulói panaszok évről-évre előfordulnak, melyek az intézkedések ellenére is megismétlődnek. Például többet vagy kevesebbet dolgoznak, mint az előírt óraszám; a vendéglátásban több hétvégén is beosztják őket; több önálló munkavégzésre lenne szükségük; vagy nem az oktatójuk mellé vannak beosztva.
- A 2015/2016. tanév nyári gyakorlatának sikeres megvalósítását vélhetően nehezíteni fogja az ágazati szakközépiskolai tanulóknak, az összefüggő gyakorlatra járó pénzbeli juttatás. Az előző tanévben ez csak néhány képzőhelyet érintett, mivel többségük a Szakképzési törvény erre vonatkozó változása előtt megkötötte az együttműködési megállapodást, akiknek pedig fizetni kellett, a korábbi nyári gyakorlat megszervezésére vonatkozó ígéretét, aláírt szándéknyilatkozatát megtartva vállalta a tanulói juttatás kifizetését. A mostani tanévben előzetesen tájékozódnak a képzők e kötelezettségeikre vonatkozóan, így feltehetőleg nem állnak majd olyan nyitottan az ágazati szakközépiskolai évfolyamok nyári gyakorlatának megvalósításához, mint a korábbi években.
- Tanácsadóink a 2014/2015-ös tanévben is közreműködtek a SZKTV és OSZTV megyei fordulójának sikeres lebonyolításában.
- Szakképzési tanácsadóink elkísérték a pályaválasztás előtt álló általános iskolai diákokat és tanáraikat, valamint a szakiskolai tanulókat a Szakma Sztár Fesztiválra.
- Kollégáink megyeszerte kihelyezett tanácsadási napokon tartottak tájékoztató előadásokat a kamarai garanciavállalás intézményrendszerének bevezetéséről, valamint a kapcsolódó törvényi változásokról.
- A támogatási időszakban munkatársaink 402 képzőhely-ellenőrzés előkészítésében működtek közre.
- 2014/2015-ös tanévben 330 szakiskolai és 709 ágazati szakközépiskolai képzésben részt vevő, összesen **1039** tanuló összefüggő gyakorlata valósult meg együttműködési megállapodás keretében, mely tanácsadóink számára jelentős feladatnövekedést jelentett az előző évhez képest.
- 2015/2016-os tanév évközi gyakorlatát **141** - 126 szakiskolás + 15 ágazati szakközépiskolás - tanuló tölti együttműködési megállapodás alapján.
- Örömmel vettük, hogy ebben a támogatási időszakban megszervezésre került a „Tanácsadói szakmai nap”. A folyamatos jogszabályi változások okán elengedhetetlenül fontosnak tartjuk a szakmai továbbképzések lehetőségét.

Javaslatok

- Képzőink részéről az összefüggő gyakorlatukat együttműködési megállapodás keretében töltő tanulók esetében a munkaruha biztosításával kapcsolatban merültek fel kérdések.

Egyrészt a komplett munkaruha költségei magasak ahhoz, hogy néhány hétre átadásra kerüljenek, másrészt a kihordási ideje két év, azonban nem biztos, hogy a tanuló ugyanazon a helyen tölti a következő tanév összefüggő gyakorlatát is. A jogszabályok e tekintetben nem tesznek különbséget az

együttműködési megállapodásos, illetve a tanulószerveződéses tanulók között. Annak a képzőhelynek, amely az együttműködési megállapodás keretei között gyakorlatát töltő tanulónak is biztosítja a megfelelő munkaruhát, valamint az egyéb kötelező juttatásokat, az együttműködési megállapodásra vonatkozó normatíva (szakmától/ágazattól függően) nem minden esetben fedezi a költségeit. Célszerű volna a jogszabályi előírások pontosítása az előzőekre vonatkozóan.

Alábbiak szerint javasoljuk a használatos nyomtatványok és az ISZIIR felület további fejlesztését:

- Javasoljuk a formanyomtatványok (TSZ – EM) jogszabályi változásokat követő, időben történő folyamatos fejlesztését.
- Javasoljuk a képzőhely-látogatási lap aktualizálását, hiszen egyre több a teljesítési megbízotti képzőhely, azonban a látogatási lapon rájuk vonatkozóan nincs opció.
- Javasoljuk az iskolalátogatási lap aktualizálását is a változásoknak megfelelően, a Szakképzési Centrumok, mint intézmény, majd a tagintézmény feltüntetésének lehetőségét.
- Javasoljuk az oktatói bizonyítványok feltöltésének lehetőségét.
- Javasoljuk a köztes ellenőrzés jegyzőkönyvének, a hozzákapcsolódó ISZIIR rögzítő felületnek valamint az MKIK Szak- és Felnőttképzési Önkormányzati Szabályzatában foglaltak harmonizálását.
- Javasoljuk a panaszos ügyekkel kapcsolatos hivatali eljárások eljárásrendjének kidolgozását.
- Javasoljuk egyes tanulószerveződések súlyozott figyelembevételét a státuszok meghatározásánál, ugyanis például a 3 teljesítési megbízottat tartalmazó tanulószerveződések előkészítése, ellenőrzése, ellenjegyzése és rögzítése, valamint a mellékletek feltöltése időigényesebb munka, mint a normál tanulószerveződéseké. Nem csak a tanulószerveződést kötő szervezettel, hanem a teljesítési megbízottal is munkakapcsolatban állunk, tájékoztatjuk, segítjük, és látogatjuk.

A jelen támogatási időszak zárásaként is megállapíthatjuk, hogy területi kamaránk tanácsadói hálózata eredményes és sikeres munkát végzett, különös tekintettel a kamarai garanciavállalás intézményrendszerének bevezetése kapcsán nyújtott erőfeszítésekre, a tanulószerveződés-szám csökkenésének minimalizálására, a megduplázódott tanulói létszámot érintő ágazati szakközépiskolai együttműködési megállapodások gondozására, valamint a pályaválasztás előtt álló diákok szakmatanulás iránti érdeklődésének a felkeltésére.

Kiemelten fontosnak tartjuk a gyakorlati képzés szereplőivel kialakított jó kapcsolat fenntartását.

A Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara által működtetett tanácsadó hálózat munkáját a jövőben is a szakmaiság és a magas színvonalú minőségi feladatellátás határozza meg.

Szombathely, 2015. november 30.

Balogh Károly Zsolt
főtitkár

Szabó Tímea
képzési osztályvezető